

BARKODI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT

QENDRA E SHËRBIMEVE ARSIMORE

MODEL TESTI I MATURËS SHTETËRORE 2023

LËNDA: KIMI

Udhëzime për maturantin/kandidatin

Testi përmban gjithsej 60 pikë.

Koha për zhvillimin e pyetjeve të testit është 2 orë e 30 minuta.

Testi ka 20 pyetje me zgjedhje (alternativa) dhe pyetjet e tjera janë me zhvillim.

Pikët për secilën pyetje janë dhënë përbri saj.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	1	2	3	4	5	6	7	8
Pikët								
Kërkesa	9	10	11	12	13	14	15	16
Pikët								
Kërkesa	17	18	19	20	21	22	23	24
Pikët								
Kërkesa	25	26	27	28	29	30	31	32
Pikët								
Kërkesa	33	34	35					
Pikët								

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1.....Anëtar

2.....Anëtar

1. Hidrogjeni formon tre izotope. Simbolet e tyre paraqiten si më poshtë: **1 pikë**
- A) ${}^1\text{H}$; ${}^2\text{H}$; ${}^3\text{H}$.
 B) H_1 ; H_2 ; H_3 .
 C) H_2 ; H_3 ; H_4 .
 D) H_2 ; ${}^2\text{H}$; H_3 .
 ($Z_{\text{H}}=1$)
2. Shkruani formulën elektronike të atomit të elementit Ar (argon, $Z=18$.) **2 pikë**
- a) Cilat janë vlerat e numrave kuantikë n dhe l për elektronin e 7, (sipas rradhës së mbushjes) të këtij atomi?
 b) Përcaktoni grupin dhe periodën ku bën pjesë ky element.
3. Jepen bashkëveprimet e mëposhtme: **3 pikë**
- I) magnez + klor
 II) acid klorhidrik + alumin
 III) hidroksid natriumi + acid sulfurik
- a) Përcaktoni produktet.
 b) Shkruani barazimet kimike për bashkëveprimet e mësipërme.
 c) Shpjegoni zbatimin e ligjit të ruajtjes së masës në njërin prej reaksioneve.
 ($A_{\text{Mg}}=24$; $A_{\text{Cl}}=35,5$; $A_{\text{H}}=1$; $A_{\text{Al}}=27$; $A_{\text{Na}}=23$; $A_{\text{O}}=16$; $A_{\text{S}}=32$)

4. Jepen elementet litium dhe natrium me simbolet **Li** dhe **Na**. **2 pikë**
 a) Shkruani formulat kimike të oksideve të tyre duke ditur se: $Z_{\text{Li}} = 3$; $Z_{\text{O}} = 8$ dhe $Z_{\text{Na}} = 11$.
 b) Shpjegoni pse këto okside janë të ngjashëm.

5. Shkruani formulat kimike të: **2 pikë**
 a) oksidit të kalciumit,
 b) hidroksidit të magnezit.

6. Përqindja e elementit squfur në formulën kimike SO_2 është: **1 pikë**
 A) 20%
 B) 30%
 C) 40%
 D) 50%
 ($A_{\text{rS}} = 32$; $A_{\text{rO}} = 16$)

7. Bazuar në tretshmërinë e sulfatëve të metaleve të grupit IA dhe IIA në ujë, mund të themi se: **1 pikë**
 10 gram CaSO_4 (ng), tretet më mirë se:
 A) 10 g BaSO_4 (ng)
 B) 10 g SrSO_4 (ng)
 C) 10 g MgSO_4 (ng)
 D) 10 g Na_2SO_4 (ng)
 ($Z_{\text{Na}}=11$; $Z_{\text{Ca}}=20$; $Z_{\text{Ba}}=56$; $Z_{\text{Sr}}=38$; $Z_{\text{Mg}}=12$)
Shënim: Masa e tretësit (ujit) dhe temperatura është e njëjtë për të gjitha rastet.

8. Gaze të plogëta janë: **1 pikë**
 A) jodi dhe argoni,
 B) neoni dhe argoni,
 C) fluori dhe heliumi,
 D) bromi dhe kriptoni.

9. Simboli i elementit, atomi i të cilit ka rrezen atomike më të vogël është: **1 pikë**
- A) Na
B) Mg
C) Al
D) Si
($Z_{\text{Na}} = 11$; $Z_{\text{Mg}} = 12$; $Z_{\text{Al}} = 13$; $Z_{\text{Si}} = 14$)
10. Rrethoni pohimin që **nuk** është i saktë: **1 pikë**
- A) Alumini ndodhet në grupin IIIA dhe periodën 2.
B) Heliumi ka 2 elektrone në shtresën e jashtme.
C) Hidroksidi i natriumit shfaq veti më të dobëta bazike se hidroksidi i kaliumit.
D) Fluori është elementi më elektronegativ i sistemit periodik.
($Z_{\text{Al}}=13$; $Z_{\text{He}} =2$)
11. Kromi ($Z=24$), magani ($Z=25$) dhe hekuri ($Z=26$) bëjnë pjesë në bllokun e elementeve: **1 pikë**
- A) s
B) p
C) d
D) f
12. Lidhje jonike realizohet midis atomeve të elementeve: **1 pikë**
- A) squfur ($EN=2,6$) dhe oksigjen ($EN=3,5$),
B) kalcium ($EN=1,2$) dhe fluor ($EN=4$),
C) azot ($EN=3$) dhe hidrogjen ($EN=2,1$),
D) fosfor ($EN=2,2$) dhe klor ($3,16$).
13. Jepen formulat kimike të përbërjeve: H_2O dhe CH_4 . **2 pikë**
- a) Ndërtoni diagramat e lidhjeve midis atomeve në këto molekula.
b) Përcaktoni formën gjeometrike të molekulave të mësipërme.
($Z_{\text{H}} = 1$; $Z_{\text{C}} = 6$; $Z_{\text{O}} = 8$.)

14. Molekulë që përmban lidhje kovalente polare është:

1 pikë

- A) N_2
- B) CH_4
- C) H_2
- D) H_2O

15. Përgjigjuni kërkesave të mëposhtme:

- a) Shpjegoni me skemë lidhjen jonike, e cila realizohet midis magnezit dhe klorit.
- b) Vizatoni një orbital s dhe një orbital p.
($Z_{Mg} = 12$; $Z_{Cl} = 17$)

2 pikë

1 pikë

16. Formula e përgjithshme e një alkani është:

1 pikë

- A) C_nH_{2n+1}
- B) C_nH_{2n+2}
- C) C_nH_{2n-1}
- D) C_nH_{2n-2}

17. Shkruani formulat strukturore të:

3 pikë

- a) propanalit
- b) pentanol-2
- c) acidit butanoik.

18. Grupi funksionor i aldehideve është:

1 pikë

- A) – OH
- B) – CO –
- C) – COOH
- D) – CHO

19. Përqendrimi molar i tretësirës ujore të hidrosidit të natriumit që përmban 4 gram NaOH në 1000 ml të saj është:

1 pikë

- A) 0,7 M
- B) 0,5 M
- C) 0,3 M
- D) 0,1 M

($A_{rH} = 1$; $A_{rO} = 16$; $A_{rNa} = 23$)

20. Njehsoni:

3 pikë

- a) masën në gram të aluminit që ndodhet në 10,2 g Al_2O_3 ,
($A_{rAl} = 27$; $A_{rO} = 16$)
- b) përqindjen e Al në 10,2 g Al_2O_3 ,
- c) raportin në masë midis aluminit dhe oksigjenit në formulën kimike të oksidit të aluminit.

21. Numri i mol-atomeve oksigjen që ndodhen në 64 g oksigjen (O_2) është:

1 pikë

- A) 4 mol – atome
  - B) 3 mol – atome
  - C) 2 mol – atome
  - D) 1 mol – atome
- ($A_{rO} = 16$)

22. Pjesa e radikalit te molekula e një jod - alkeni zë 17,535% . Përcaktoni:

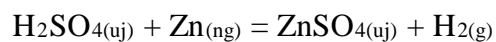
- a) formulën molekulare të jod - alkenit.
b) formulën molekulare të di jod alkanit, nga i cili është përftuar ky jod-alken.
($A_{\text{C}} = 12$; $A_{\text{H}} = 1$; $A_{\text{I}} = 127$)

2 pikë

1 pikë

23. Jepet barazimi kimik i reaksionit të bashkëveprimit të acidit sulfurik me zinkun.

2 pikë

Njehsoni vëllimin e hidrogjenit (në K.N.) që përfohet nga veprimi i 6,5 g zink me acidin sulfurik.

($A_{\text{H}} = 1$; $A_{\text{S}} = 32$; $A_{\text{O}} = 16$; $A_{\text{Zn}} = 65$; $V_{\text{M}} = 22,4 \text{ l/mol}$)

24. Sipas teorisë Bronshted – Lauri, baza quhen grimcat që kanë aftësi:

1 pikë

- A) të lidhen me jonet OH^- ,
- B) të japin protone,
- C) të kapin protone,
- D) të lëshojnë në ujë jone H^+ .

25. Sipas ligjit të Hesit, ndryshimi i entalpisë së reaksionit, ΔH°_r , njehsohet:

1 pikë

- A) (shuma e ΔH_f° produkteve) – (shumën ΔH_f° reaktantëve)
- B) (vlera e E_a) - (vlerën e shumës së ΔH_f° reaktantëve)
- C) (shuma e ΔH_f° reaktantëve) – (shumën ΔH_f° produkteve)
- D) (shuma e E_{lidhjeve} të produkteve) – (shumën e E_{lidhjeve} të reaktanteve)
(shënim: tek shuma e ΔH_f° merret parasysh dhe numri i moleve para formulave)

26. Jepen reaksioni i djegies së metanit:

1 pikë

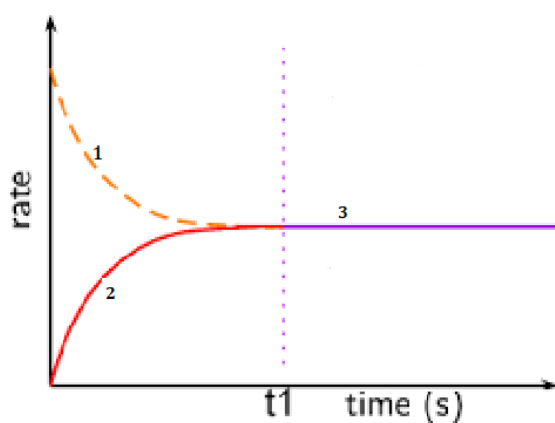
D) $\text{CH}_{4(g)} + 2\text{O}_{2(g)} \rightarrow \text{CO}_{2(g)} + 2\text{H}_2\text{O}_{(g)}$, në të cilin $\Delta H^{\circ}_r = -802,6\text{kJ}$. Entalpia standarde e formimit (ΔH_f°), të $\text{H}_2\text{O}_{(g)}$ është:

- A) - 286 kJ
- B) - 241,8 kJ
- C) + 572 kJ
- D) + 483,6 kJ

($\Delta H_f^{\circ}\text{CH}_4 = -74,5\text{ kJ}$; $\Delta H_f^{\circ}\text{CO}_2 = -393,5\text{ kJ}$)

27. Më poshtë jepet grafiku:

1 pikë

Bazuar në të, rrethoni pohimin e saktë:

- A) reaksioni i zhdrejtë paraqitet me lakoren 1
- B) gjendjen $V_1 = V_2$ e tregon numri 3
- C) reaksioni i drejtë paraqitet me lakoren 2
- D) grafiku tregon një reaksion të paprapsueshëm

28. Karbonati i kalciumit vepron me acidin klorhidrik sipas reaksionit:

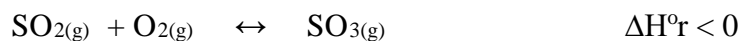
2 pikë

- Ktheni reaksionin në barazim kimik.
- Shpjegoni si do të ndikojë shkalla e grimcimit të karbonatit të kalciumit në shpejtësinë e këtij reaksioni.

29. Për një temperaturë të caktuar reaksioni i mëposhtëm ndodhet në ekuilibër:

3 pikë

- Ktheni në barazim kimik reaksionin e mësipërm.
- Shpjegoni nga do të zhvendoset ekuilibri nëse ulet $[\text{SO}_2]$.
- Njihsoni përqendrimin e $\text{SO}_{3(\text{g})}$ në ekuilibër kur dihen:
 $K_e=1$; $[\text{O}_2] = 0,04 \text{ mol/l}$ dhe $[\text{SO}_2] = 0,04 \text{ mol/l}$.

30. Produktet e elektrolizës së tretësirës ujore të HCl, janë: **1 pikë**
- A) në katodë H₂, në anodë Cl₂,
B) në anodë Cl₂, në katodë O₂,
C) në katodë O₂, në anodë H₂,
D) në anodë H₂, në katodë Cl₂.

31. a) Përcaktoni ngjyrën që merr fenolftaleina në këto tretësira ujore: **1 pikë**
KOH_(uj) ; HCl_(uj)
- b) Njihsoni pH e tretësirës ujore të 0,1 M të NH₄OH, kur dihet se në 25°C K_b = 1,8 x 10⁻⁵. **2 pikë**

32. a) Jepet reaksioni redoks: **2 pikë**
$$\text{H}_{2(\text{g})} + \text{O}_{2(\text{g})} \rightarrow \text{H}_2\text{O}_{(\text{g})}$$
- Ndërtoni skemën e dhënies dhe marrjes së elektroneve.
  - Vendosni koeficientët.

- b) Ndërtoni skemën e elektrolizerit duke shënuar pjesët përbërëse të tij. Shkruani reaksionin e përgjithshëm të elektrolizës së PbBr₂ (i shkruarë). **2 pikë**

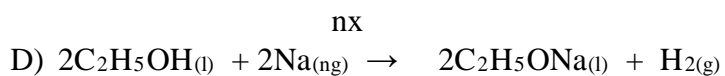
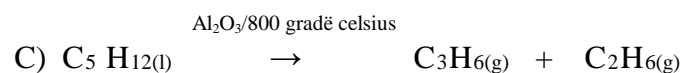
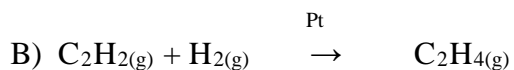
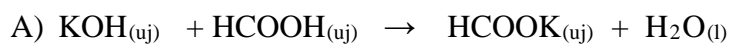
33. Reaksionet e polimerizimit ndodhin te:

1 pikë

- A) alkanet
- B) alkenet
- C) cikloalkanet
- D) alkanolet

34. Reaksion asnjësimi është:

1 pikë

35. Karakteristike për alkenet janë reaksionet e adisionit. Emërtoni produktet që përfitohen nga reaksionet e adisionit të H_2 , Cl_2 dhe HCl te eteni.

3 pikë